

Η ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ 2016

Περί τήν 9.00μ.μ. ὥραν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, 29ης Ἀπριλίου 2016, ὁ Μακαριώτατος ἐν συνοδείᾳ πάντων τῶν Ἀγιοταφιτῶν Πατέρων, τῶν παρεπιδημούντων Ἀρχιερέων καί Ἱερέων τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τά Ἱεροσόλυμα κ. Γεωργίου Ζαχαριουδάκη καί μελῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Γενικοῦ Προξενείου καί τῶν διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων ἄλλων Ὁρθοδόξων Κρατῶν καί πλήθους εὐλαβῶν προσκυνητῶν κατῆλθεν εἰς τόν Πανίερον Ναόν τῆς Ἀναστάσεως.

Ἐνταῦθα εἰς τό Καθολικόν ἐψάλη ὁ κανὼν, «Κύματι θαλάσσης...», ἕως ὅτου ἐνδυθῶσιν ὁ Μακαριώτατος καί οἱ Ἀρχιερεῖς τὰς χρυσοκεντήτους πενθίμους ἀρχιερατικές στολὰς αὐτῶν.

Μετά ταῦτα, ἐνδεδυμένοι καί φέροντες εἰς χεῖρας μικρά εὐαγγέλια, ἐλιτάνευσαν ἀπό τοῦ προσκυνήματος τοῦ «Μή μου ἄπτου» διὰ τῶν παρεκκλησιῶν κύκλῳ τοῦ Καθολικοῦ τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἐξωτερικῶς, τῶν «Κλαπῶν», τοῦ Ἀγίου Λογγίνου τοῦ Ἑκατοντάρχου, τοῦ «Διμερίσαντο τὰ Ἰμάτιά μου ἑαυτοῖς», τοῦ «Ἀκανθίνου Στεφάνου», τοῦ «Ἀδάμ» καί ἀνῆλθον εἰς τόν Φρικτόν Γολγοθᾶν, ἐν ᾧ ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν ὁ Μακαριώτατος καί οἱ Ἀρχιερεῖς τό εἰλητάριον τοῦ Ἱεροῦ Ἐπιταφίου.

Τοῦτον ἐναπέθεσαν ἐπὶ τῆς Ἀγίας Τραπέζης τοῦ Φρικτοῦ Γολγοθᾶ, ὃν καί μετά τήν ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου προσεκύνησαν.

Ἐκ τοῦ φρικτοῦ Γολγοθᾶ κατῆλθον εἰς τό ἱερόν προσκύνημα τῆς Ἀποκαθλώσεως, ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ ὁποίου κατέθεσαν καί πάλιν τό ἐν Ἐπιταφίῳ μετ' ἀνθέων κακαλυμμένον Σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἐγένετο περιφορά τοῦ εἰληταρίου τρίς, βαστάζοντος ἐναλλάξ ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων καί ἀνάγνωσις τοῦ Εὐαγγελίου.

Ἐκ τῆς Ἀποκαθλώσεως ἡ λιτανεῖα κατηυθύνθη πρὸς τόν Πανάγιον Τάφον, πέριξ τοῦ ὁποίου περιῆλθε τρίς. Μετά τήν τρίτην περιφοράν ὁ Ἐπιτάφιος κατετέθη ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ ἁγίου Τάφου καί, θυμιῶντος τοῦ Μακαριωτάτου καί ἐν συνεχείᾳ δύο Ἀρχιερέων, ἐψάλησαν αἱ τρεῖς στάσεις τῶν Ἑγκωμίων τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς: «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ», «Ἄξιόν ἐστιν» καί «Αἱ γενεαὶ πᾶσαι», μετά θυμιάματος κατ' αὐτάς ἐναλλάξ, μετά τὰς ὁποίας τὰ «Εὐλογητάρια».

Τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξε, μετά τὰ «Εὐλογητάρια» ὁ Γέρων Ἀρχιγραμματεὺς Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντίνης κ. Ἀρίσταρχος ὡς ἔπεται

Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Σεβασμία τῶν ἱεραρχῶν χορεία,

Ἐκλαμπρότατε κ. Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος,

Εὐλαβές ἱερατεῖον,

Εὐσεβεῖς προσκυνηταί,

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ πηγάσασα ἐκ τοῦ αἵματος τῆς λογχευθείσης πλευρᾶς Αὐτοῦ, διδάσκει εἰς τὰ μέλη της καί μαρτυρεῖ εἰς τόν κόσμον ὅλον πάντοτε καί σήμερον τήν ἐξ ἀνδρῶν δικαίων, Γραφῶν Ἀγίων καί αὐτοπτῶν μαρτύρων ἀποκαλυφθεῖσαν εἰς αὐτήν ἀλήθειαν, τήν ἀποτελοῦσαν τό θεμέλιον αὐτῆς. Ὅτι ὁ θεός ἀπό ἀγάπην κινούμενος, ἔφερε τόν κόσμον ἐκ τοῦ μηδενός εἰς τό εἶναι, ἔπλασε τόν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν Αὐτοῦ, ἐξωράισε αὐτόν εἰς τίμιον καί οὐράνιον κτίσμα καί ἐπροίκισε μέ τό δῶρον τῆς ἐλευθερίας καί τῆς ἀθανασίας. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος κατηχράσθη τῷ δῶρῳ τῆς ἐλευθερίας του καί περιέπεσεν εἰς τόν θάνατον καί τήν φθοράν, ἡ μή γνωρίζουσα ὄρια ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐξεδηλώθη ὡς κένωσις τοῦ θεοῦ, ὡς συγκατάβασις τοῦ θεοῦ πρός τόν ἄνθρωπον. Τότε ὁ θεός, διά νά ἀναπλάσῃ καί ἀναγεννήσῃ τό πλάσμα Του καί φέρῃ αὐτό εἰς τό πρωτόκτιστον κάλλος, ἐκένωσεν ἑαυτόν. Εἰς συγκεκριμένην στιγμήν τοῦ χρόνου ὁ Μονογενής Υἱός τοῦ θεοῦ, “ὁ Χριστός Ἰησοῦς, ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων, ἐκένωσεν ἑαυτόν μορφῇ δούλου λαβών (Φιλιπ. 2, 5 & 7). Ἐτέχθη κατὰ σάρκα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καί Μαρίας τῆς Παρθένου. Ὁ θεός ἐφανερώθη ἐν σαρκί καί τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη. Ὁ Χριστός κατὰ τόν ἅγιον Κύριλλον Ἀλεξανδρείας, “ὑπεδύθη τό μέτρον τῆς ἀνθρωπότητος, ὑπέμεινεν ὑπέρ ἡμῶν ἐθελούσιον κένωσιν, ἵνα καταστήσῃ τήν φύσιν ἡμῶν ἐπίμεστον (ὑπερπλήρη) τῶν ἄνωθεν ἀγαθῶν.” Κατά τόν ἅγιον Μάξιμον τόν Ὁμολογητήν, τό μυστήριον τοῦτο, “ἡ διά σαρκός ἐκούσιος συγκατάβασις τοῦ Χριστοῦ, εἶναι αὐθαίρετος, ἥτοι ἐθελούσιος κένωσις καί οὐχί θεότητος ἑκπτώσις. Ὁ Υἱός τοῦ θεοῦ, μένων ὅπερ ἦν, ἐγένετο ὅπερ οὐκ ἦν.”

Ἡ κένωσις αὕτη τοῦ θεοῦ, ἡ συγκατάβασις δηλαδή Αὐτοῦ πρός τόν ἄνθρωπον, τελεσιουργηθεῖσα τό πρῶτον διά τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ τοῦ Μονογενοῦς, ἀπεκορυφώθη διά τῆς κενώσεως τοῦ σταυροῦ καί τῆς εἰς Ἄιδου καθόδου Αὐτοῦ, μνείαν τῶν ὁποίων ποιεῖται κατ' ἐξοχήν ἡ Ἐκκλησία σήμερον. Ὁ θεός ἐν τῇ σοφίᾳ Αὐτοῦ ἠυδόκησε νά ὀλοκληρώσῃ τό ἔργον Αὐτοῦ, τοῦ ἁγιασμοῦ, τῆς ὀλοκληρίας καί τῆς θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου οὐχί διά σημείων, ὡς ἐζήτουν οἱ Ἰουδαῖοι, οὐχί ἐν πειθοῖς Ἑλληνικῆς σοφίας λόγοις, ἀλλά διά τῆς ἀσθενείας τοῦ σταυροῦ τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ, ἵνα καί διά τούτου δηλωθῇ τό ἀληθές τῆς Ἐνανθρωπήσεως, τῆς προσλήψεως δηλαδή ὑπό τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ ὅλων τῶν ἀδιαβλήτων ἀνθρωπίνων, τοῦ θανάτου καί τῆς ταφῆς ἀκόμῃ. Ὁ Κύριος ἐθελουσίως ἐδέχθη τόν ὑπό τοῦ νόμου ἀδίκως ἐπιβληθέντα εἰς αὐτόν θάνατον καί δὴ τόν ἐπονείδιστον τοῦ σταυροῦ – “ἐπικατάρατος γάρ ὁ κρεμáμενος ἐπὶ ξύλου, καί “ἔτι ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν, Χριστός ἔτι ὑπέρ ἁσεβῶν ἀπέθανε, μόλις γάρ ὑπέρ δικαίου τις ἀποθάνειται (Ρωμ. 5, 6), ἵνα ἀναστηθῇ ἀπό τοῦ θανάτου καί συναναστήσῃ τόν ἄνθρωπον, τόν ὁποῖον εἶχε προσλάβει καί εἶχε ἐνώσει μεθ' ἑαυτοῦ εἰς ἀσύγχυτον καθ' ὑπόστασιν ἕνωσιν. “ἠυδόκησεν ὁ Κύριος σαρκί ἀνελθεῖν ἐν τῷ σταυρῷ καί θάνατον ὑπομεῖναι καί ἐγεῖραι τούς τεθνεῶτας ἐν τῇ ἐνδόξῳ ἀναστάσει Αὐτοῦ.” Ὁ Κύριος ὑπέμεινε σταυρόν σωματικῶς. Διά τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ Αὐτοῦ ἀπέπλυνε τό προπατορικόν ἁμάρτημα καί τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἀνθρώπων ὅλων τῶν γενεῶν. Διά τοῦ σταυροῦ Αὐτοῦ ὁ Κύριος κατήλθεν εἰς τόν Ἄϊδον, διά τοῦ θανάτου Αὐτοῦ ἐπάτησε τόν θάνατον, κατήσχυνε τόν διάβολον καί τόν ἄνθρωπον ἠλευθέρωσε. Ἡ εἰς Ἄιδου κάθοδος τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἤδη Ἀνάστασις, ὡς μαρτυρεῖ ἡ Ὁρθόδοξος εἰκονογραφία.

Διά τοῦ τρόπου τούτου κατειργάσατο ὁ θεός τήν δόξαν τοῦ Χριστοῦ καί τοῦ συνδοξασμοῦ ἡμῶν μετ' Αὐτοῦ, διά τῶν παθημάτων τοῦ Χριστοῦ, οὐχί διά δυνάμεως

ἡ θριάμβου ἀλλὰ διὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ σταυροῦ. Ὁ Κύριος ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῆ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ (Β΄ Κορ. 13, 4). Ὁ Κύριος ἐθριάμβευσε τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἐξουσίας τοῦ σκοτοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἐπὶ τῆς ὁδύνης τοῦ πάθους Αὐτοῦ. Ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστόν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν Αὐτοῦ. (Λουκ. 24, 26). Καὶ διὰ τοῦτο καὶ οἱ πιστεύοντες εἰς Αὐτόν *“διάπολλων θλίψεων δεῖ εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ* (Πράξ. 14, 22). Ἐφ’ ὅσον ἀντὶ τοιαύτης τιμῆς ἠγοράσθημεν, θεηρῶνται θεϊκῷ αἵματι, εὐγνωμονοῦντες ἀναφωνοῦμεν μετὰ τοῦ ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν ὅτι *“ἐδόθη ἡμῖν οὐ μόνον τὸ εἰς Χριστόν πιστεύειν ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν.* (Φιλίπ. 1, 29). Συμπάσχομεν οὐχὶ μετὰ θλίψεως ἢ κατηφείας, ἀλλὰ ὡς λέγει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, *“ἔχοντες τὸν σταυρόν τοῦ Κυρίου ὡς σημαίαν νίκης καὶ δυνάμεως καί, ἐνῷ ὁ Κύριος εἶναι ἐπὶ σταυροῦ, ἡμεῖς ἄγομεν ἐορτὴν καὶ πανήγυριν.”*

Κατὰ τὸν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ θάνατον τοῦ Κυρίου ἡ ψυχὴ Αὐτοῦ ἐχωρίσθη ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἠνωμένη πάντοτε μέ τὸν Λόγον, κατήλθεν μετ’ Αὐτοῦ εἰς τὸν Ἄϊδην. Τὸ σῶμα Αὐτοῦ τὸ ἄχραντον, παθητὸν πρὸ τοῦ θανάτου, παρέμεινε ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας εἰς τὸν τάφον καὶ ἀνέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφὰς τῇ θεϊκῇ Αὐτοῦ δυνάμει ἄνευ φθορᾶς, λελαμπρυσμένον καὶ δεδοξασμένον. *“τάφῳ δὲ διαφθοράν οὐκ οἶδε τὸ ἄχραντον σῶμα τοῦ Λυτρωτοῦ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.”* Ὁ Κύριος ἦτο ταυτοχρόνως *“Ἐν τάφῳ σωματικῶς, ἐν Ἄϊδου δὲ μετὰ ψυχῆς ὡς Θεός, ἐν παραδείσῳ δὲ μετὰ ληστοῦ, μετὰ Πατρός καὶ Πνεύματος πάντα πληρῶν ὁ ἀπερίγραπτος.”*

Ὅτε ὁ Χριστὸς *“κατήλθε πρὸς τὸν θάνατον, ὡς ζωὴ ἢ ἀθάνατος, τότε τὸν Ἄϊδην ἐνέκρωσε* τῇ ἀστραπῇ τῆς Θεότητος. Εἰς τὸν χῶρον τοῦ Ἄϊδου καὶ τῆς σκιᾶς τοῦ θανάτου συνήντησε τοὺς τεθνεῶτας, τοὺς πρὸ τοῦ νόμου καὶ τοὺς ἐν νόμῳ δικαίους, τοὺς θεράποντας τῆς φιλοσοφίας, τοὺς μὴ γνωρίσαντας τὸν Θεόν διὰ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, τοὺς βεβαρημένους ὑπὸ ἁμαρτιῶν πολλῶν, προητοιμασμένους ὅμως κατὰ θεϊκὴν οἰκονομίαν ὑπὸ τοῦ κηρύγματος Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, καὶ ἀπήλλαξεν αὐτοὺς ἐκ τῆς τύψεως τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς βασάνου τῆς ἀπελπισίας καὶ παρέσχεν εἰς αὐτούς, μετανοήσαντας, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, τὴν λύτρωσιν καὶ τὸ συνεῖναι μετ’ Αὐτοῦ ἐν ἀφάτῳ ἀγαλλιάσει τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας. Ὁ Χριστὸς *“ἐπάτησε τὸν θάνατον μέ τὸν θάνατον”* καὶ ἔγινε πρωτότοκος τῶν νεκρῶν. Ἡ ὁδὸς τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου δὲν εἶναι ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐπιγείου ζωῆς Αὐτοῦ, ἀλλ’ ἡ πορεία ἐν τῇ Ἀναλήψει πρὸς τὸν οὐρανόν, διὰ τοῦτο καὶ οἱ πιστεύοντες εἰς Αὐτόν, ἀποθνήσκοντες, λογίζονται οὐχὶ ὡς τεθνεῶτες ἀλλὰ κεκοιμημένοι ἐν Αὐτῷ, ἀναμένοντες τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν.

Τὴν σωτήριον ἀλήθειαν ταύτην διασώζει ἡ ὑπὸ τοῦ σταυρωθέντος, σαρκί ὑπνώττοντος καὶ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Κυρίου ἡ ἀνά τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ἰδρυθεῖσα Ἐκκλησία καὶ δὴ ἡ τῶν Ἱεροσολύμων, διαφυλάσσουσα διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὴν ἀλήθειαν Αὐτοῦ ἐν αὐτῇ καὶ ἐπὶ τῶν τόπων, ἐπὶ τῶν ὁποίων αὕτη ἱστορικῶς ἐφανερώθη καὶ δὴ ἐπὶ τοῦ ὀλβίου καὶ κενοῦ τούτου Τάφου καὶ ἐντός τοῦ ἱεροῦ Κουβουκλίου τούτου. Ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων θεωρεῖ τοῦτο ὡς μνημεῖον τῆς πανορθοδόξου, παγχριστιανικῆς καὶ παγκοσμίου πολιτιστικῆς κληρονομιάς, πρωτίστως ὅμως θεωρεῖ τοῦτο ὡς μνημεῖον μαρτυρίας τῆς ταφῆς καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο καὶ τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Σεπτοῦ Προκαθημένου αὐτῆς, τοῦ καὶ Προεξάρχοντος τῆς πανηγύρεως ταύτης, ἀνετέθη ἡ δομικὴ προστασία, συντήρησις καὶ ἀποκατάστασις αὐτοῦ εἰς Διεπιστημονικὴν Ὁμάδα τοῦ ΕΜΠ συμφώνως πρὸς ἐκπονηθεῖσαν καινοτόμον μελέτην αὐτῆς πρὸς διαιωνίσιν τοῦ ἔργου τοῦ Κομνηνοῦ Κάλφα τοῦ Μυτιληναίου, ὁ ὁποῖος ἔθεσεν ἑαυτὸν εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Ἀγιοταφιστῶν

Πατέρων, οἱ ὅποιοι ἐχαρακτήρισαν τό ἔργον αὐτοῦ ὡς γέγραπται ἐν τῇ ἐπιγραφῇ
“Κτῆμα καί ἀφιέρωμα τῷ Χριστῷ τῶν Ὁρθοδόξων Ρωμαίων 1810.”

Ἡ Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν, τελοῦσα τήν σεμνήν, κατανυκτικήν καί μεγαλοπρεπῆ τελετήν ταύτην τοῦ Ἐπιταφίου ἐπὶ τοῦ μνημείου, ἐν ᾧ ἐναπέθεσε Ἰωσήφ ὁ ἀπό Ἀριμαθείας τό σεπτόν σῶμα τοῦ Κυρίου, μεταφέρει τήν χάριν καί τήν εὐλογίαν τοῦ σαρκί ὑπνώττοντος καί τόν Ἄιδην σκυλεύσαντος Κυρίου, τάς εὐχάς καί εὐλογίας τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς καί τῆς Ἀγιοταφίτικῆς Ἀδελφότητος, εἰς τό ποίμνιον αὐτῆς, τούς εὐλαβεῖς προσκυνητάς καί τόν κόσμον ὅλον καί εὔχεται
“καλήν Ἀνάστασιν.”

Μετά τούς «Αἶνους» καί τήν Δοξολογίαν, ἡ Ἱερά ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου κατέληξεν εἰς τό Καθολικόν τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἔνθα ἀνεγνώσθησαν αἱ προφητεῖαι καί τό Ἀποστολικόν καί Εὐαγγελικόν ἀνάγνωσμα καί ἐγένετο ὑπό τοῦ Μακαριωτάτου ἡ Απόλυσις. Ἐκτοτε ὁ Ναός ἀφέθη εἰς τήν διακονίαν τῶν Ναϊτῶν Ἀγιοταφιτῶν Πατέρων, ἵνα ἐτοιμάσωσιν αὐτόν διά τήν κατά τό Μέγα Σάββατον τελετήν τοῦ Ἀγίου Φωτός.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας

<http://youtu.be/ipKGls0e9rE>

